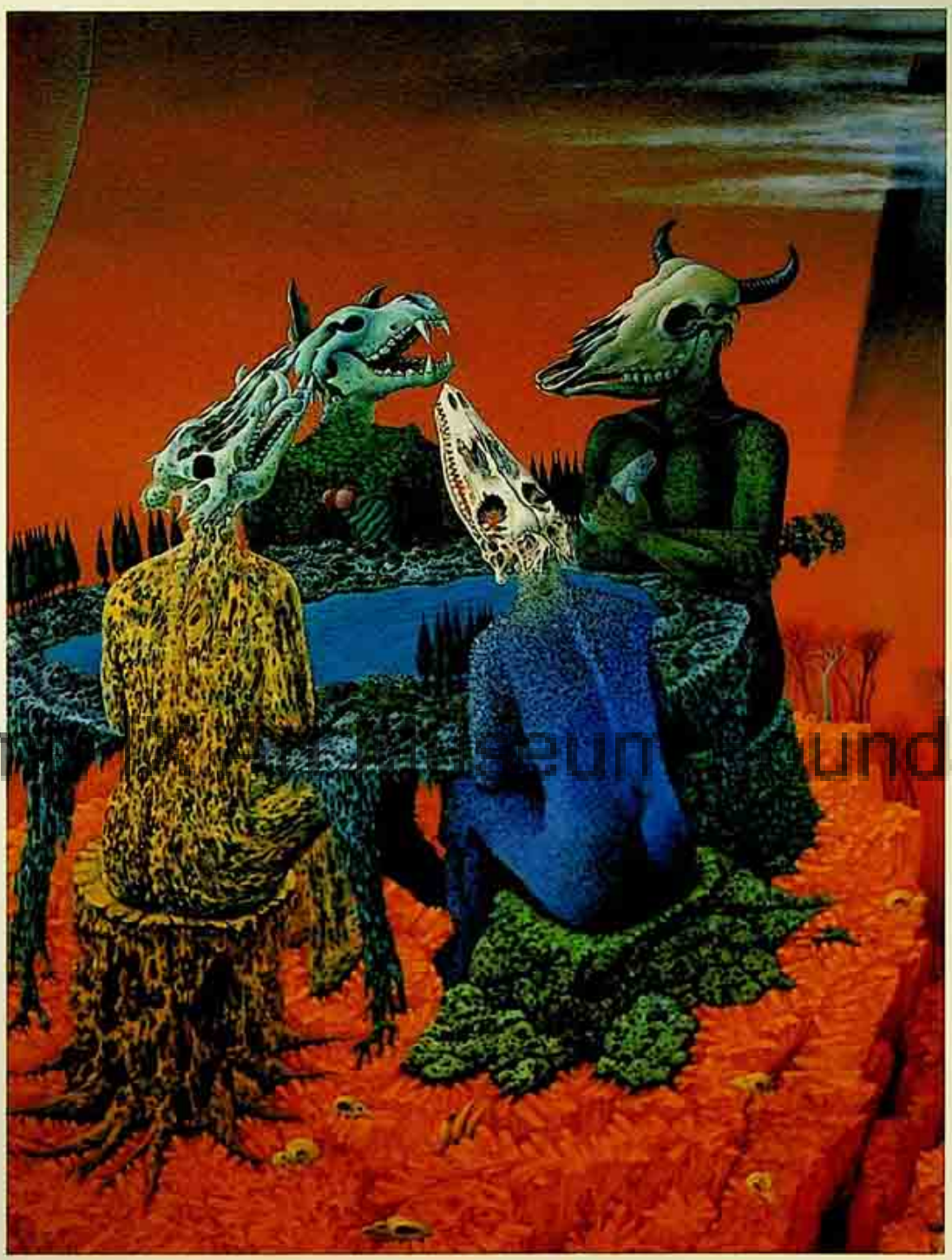

Rama Gallery Museum Foundation

งานแสดงศิลปกรรมอดีต - ปัจจุบัน ๒๕๓๗

ของ

สมพงษ์ อดุลย์สารพันธ์

ART EXHIBITION 1994 BY SOMPONG ADUSARABHAN

อดีต - ปัจจุบัน

Rama IX Art Museum Foundation

มูลนิธิ
หอศิลปะแห่งชาติการพิมพ์
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION
โดยการเฉลิมพระเกียรติ
ศิลปะแห่งชาติการพิมพ์

SOL-0139-11-1996
B-CAT-2-0304

ขอเรียนเชิญร่วมเป็นเกียรติในโอกาสที่

ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี

เป็นประธานในพิธีเปิด

งานแสดงศิลปกรรมอดีต - ปัจจุบัน ๒๕๓๗

ของ

สมพงษ์ อดุลย์สารพันธ์

ในวันจันทร์ที่ ๒๐ พฤศจิกายน ถึง วันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

เวลา ๑๘.๐๐ น.

ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป (โรงกษาปณ์เก่า)

ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

(ยกเว้นวันจันทร์และอังคาร)

Rama IX Art Museum Foundation

สมพงษ์ ดอดย์สาพันธ์ เป็นชาวกรุงเทพฯ เกิดเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2491 เขาสนใจทำงานศิลปะตั้งแต่อายุยังน้อย ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนเพาะช่าง และต่อมาที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จนได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาจิตรกรรม ในปี พ.ศ. 2519 ผลงานศิลปะของเขาได้รับรางวัลหลายครั้งจากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ นิทรรศการศิลปกรรมอาคารแห่งประเทศไทย นิทรรศการภาพพิมพ์ยอมรางวัลบัวหลวง อนุสาสนกรุงเทพ นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย อนุสาสนสิกรไทย ฯลฯ นอกจากนี้ยังผลิตได้รับรางวัลชมเชยเกี่ยวกับสื่อผสมอีกด้วย

สมพงษ์มีนิสัยรักธรรมชาติ บ้านสวนชื่นบ้านสุดใจของเขานั้นร่มรื่น ผลัดใบไม้ดอกพฤกษาหลากพันธุ์และเลี้ยงนกรังอีกหลายชนิด ในที่ต่างจังหวัดที่มีป่า เขา และทะเล ก็ยังรักการสะสมเปลือกหอย ตลอดจนซากสัตว์น้ำนานาชนิด นับตั้งแต่ตัวยังจิ๋ว กะโหลกลูกนิล ไปจนถึงกระดูกปลาโลมา จนกระทั่งนักหนังสือพิมพ์มาสัมภาษณ์เขาเรื่อง ๆ ปีใดที่เห็นข้าถึงกับต่างว่ากะโหลกที่เขาสะสมไว้นั้นคุ้มจะมีจำนวนมากกว่าที่ลวิลย์ ศิดนีสะสมไว้เสียอีก สมพงษ์ยอมห่างจากเป็นศิลปินอิสระ นอกจากความคาดหมายนี้ เขาเคยมีอาชีพเป็นช่างภาพถ่ายรูปงานอยู่ให้นักนิตยสารหลายฉบับ เช่น แพรว สตรีสาร และระยะหลังหันกลับมาทุ่มเทชีวิตงานจิตรกรรมเพียงอย่างเดียว

ผลงานภาพพิมพ์และจิตรกรรมของสมพงษ์มักสร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการถึงโลกอุดมคติในขนาดประสานกับความทรงจำถึงสิ่งแวดล้อมที่เคยพบเห็นและสัมผัส ทั้งในอดีต-ปัจจุบัน

ในช่วงปี พ.ศ. 2514 - 2519 เมื่อครั้งเป็นนักศึกษาอยู่ สมพงษ์เคยแข็งขันในกิจกรรมเดินขบวนเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและรัฐธรรมนูญ ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นในช่วงเวลานั้นจึงมักสะท้อนความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการต่อสู้ทางการเมืองอยู่เนือง ๆ ผลงานชิ้นหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมในช่วงนั้นอย่างชัดเจนที่สุด คือ [illegible] ที่ถูกกระทำการกรอบภาพแห่งชีวิตจริงจนสุดขอบพหุนาม

นับแต่ พ.ศ. 2521 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สมพงษ์เริ่มค้างคาเคลิ้มความสวยของส่วนตัว เขาคินมาสนอนนี้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติ *ภาพคอกกลัวย* และโดยเฉพาะ *สวนหลังบ้าน*เป็นตัวอย่างของความสามารถเชิงศิลปินที่สะท้อนความงามของธรรมชาติได้อย่างน่าสนใจ อย่างไรก็ตาม น่าสังเกตว่าในภาพส่วนใหญ่ที่เกี่ยวกับธรรมชาติ ศิลปินก็ยังคงสื่อความหมายที่ขึ้นอยู่ในและความประณีตที่จะดื่นรนพยายามหนึ่งอยู่ แต่สิ่งที่ชาติต้องการจะพลิกหน้านั้นไม่ใช่ปัญหาสังคม หากเป็นความข้ำสุดทรุดโทรมคุกร่อนของธรรมชาติ จุดหมายที่เขามุ่งไปสู่ก็คือโลกในอุดมคติที่เยียวยุ่น ชุ่มชื่น อุดมสมบูรณ์ งดงาม ดังในภาพชื่อ *แอกแผ่นดิน สู่ใสใหม่ ความสวนหลัง บ้านในดิน* จุดเด่นทางเทคนิคของสมพงษ์นั้นอยู่ที่การใช้สีสันที่สดใส มีมิติประดิษฐ และการจัดองค์ประกอบที่ลงตัว สามารถทำให้ทัศนธาตุ (visual elements) ที่หลากหลายและไม่น่าเชื่อที่ประหลาดผิดจากกันได้อย่างสมดุล ผลงานของเขาหลายภาพมีบรรยากาศที่แฝงความเปลกเร้นลับ น่าสังเกตด้วยว่าบางภาพที่สมอนุรูปของคนกำลังหลายเป็นไม้หรือหินที่คุกร่อน เช่น *ดินขนคอย* นางแบบ และบางภาพที่แสดงความขัดแย้งในรูปทรงระหว่างลักษณะแข็ง หยุกร่อน กับทรวงอกที่หุ่น เต่งตึง ชวนสัมผัส เช่น *บ้านใต้ทะเล แอกแผ่นดิน* นั้น ย่อเห็นว่าได้รับแรงบันดาลใจจากจิตรกรรมสยอร์เรียลิสต์ของ Salvador Dali* ที่แสดงพลังชีวิตอันเป็นนิรันดร นอกจากนี้วิธีการผสมผสานสิ่งมีชีวิตต่างพันธุ์ต่างประเภท ได้แก่ คน + สัตว์ และ/หรือพืช หรือสัตว์ต่างชนิดผสมกัน ดังในภาพ *ความทรงจำจากอินทนนท์ 019* นาฬิกา *ดินอินทนนท์* และ *ดินขนคอย* ก็ชวนให้นึกถึงสิ่งผสานงานชิ้นของศิลปินสยอร์เรียลิสต์ : René Magritte, Max Ernst, Paul Delvaux* และ/หรือจากรรมกันประรรณกรรมของไทยโบราณ นอกจากนี้สมพงษ์ยังกล่าวว่าเขาได้รับแรงบันดาลใจแต่การวาดรูปทรงกะโหลกจากวัลย์ ศิดนี ศิลปินรุ่นพี่ด้วย การผสมผสานแรงบันดาลใจจากทั้งสะวันคกและสะวันออกนี้ มีส่วนทำให้จิตรกรรมของสมพงษ์มีลักษณะปลอกเหมือนภาพฝัน และมีพลังดึงดูดสูง โดยเฉพาะในภาพชื่อ *019* นาฬิกา *นางแบบ ดินอินทนนท์* และ*ปีอุดมศัพท์*

น่าสังเกตด้วยว่าวิธีการที่สมพงษ์นำเสนอผู้หญิงให้มีลักษณะผสมผสานกับพืช และ/หรือสัตว์ เช่น ใน *นางแบบ* และ *ความทรงจำจากอินทนนท์* นั้น ชวนให้นึกถึงจิตรกรรมของสยอร์เรียลิสต์ หรือดาดินโกลด เช่น *โครงสร้างอ้อคม* และ *เจ้าแม่กาลีแห่งศตวรรษที่ 20** แต่สมพงษ์ดูจะแต่งเติมจากสร้างสรรค์ให้งามมากกว่าจะสร้างความน่ากลัวอย่างที่สยอร์เรียลิสต์ทำ

การที่สมพงษ์เลือกแนวทางเสนอสิ่งที่น่ากลัวให้กลายเป็นสิ่งที่งาม "น่ารัก" นั้น อาจเป็นด้วยเขาเป็นคนมองโลกในแง่ดี จิตรกรรมของเขาหลายภาพ (โดยเฉพาะ *ปีอุดมศัพท์*) อาจทำให้ผู้ดูชื่นชมความงามของธรรมชาติที่กำลังเสื่อมสลาย จนลืมไปว่าที่แท้แล้วนั่นคือซากสิ่งที่เคยมีชีวิตจากมีมีของมนุษย์ชั่วและเป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้รับผลกระทบจากสิ่งที่มนุษย์ [illegible] ความทรงจำจากอินทนนท์ 019 นาฬิกา ดินอินทนนท์ นางแบบ ปีอุดมศัพท์ ความสวนหลังบ้าน ดินขนคอย

Silpakorn University Art Museum Foundation

ขอฝากความหวังไว้ว่า หลังจากผลงานชุด อดีต-ปัจจุบันนี้แล้วสมพงษ์จะสร้างผลงานชุดใหม่ที่กลับประสบความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้เราได้ชื่นชมกันอีกใน อนาคตอันใกล้

รศ. ดร. เสด็จ ขัปปะสาธน์
ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* ผู้ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดอ่านรายงานการวิจัยเรื่อง *ศรีมันหน่อและจิตรกรรมสยอร์เรียลิสต์ในศิลปะสะวันคก (คณะจิตรกรรม มศก. และศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2, 2537)* และ *จิตรกรรมและวรรรกรรมแนวสยอร์เรียลิสต์ในประเทศไทย พ.ศ. 2507-2527* ซึ่งเขียนและพิมพ์เผยแพร่ ก่อนนิทรรศการเดี่ยวครั้งนี้ ในปีพ.ศ. 2537

สารจากคณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำที่ใช้เรียกคนทำงานศิลปะว่า "ศิลปิน" ปัจจุบันดูจะเป็นคำที่เรียกใช้กันเกร่อไปสักหน่อย บางทีแค่เพียงวาดรูปเป็น ปั้นรูปพอได้เราก็เรียกกันว่าศิลปินเสียแล้ว นานเข้าถ้อยคำนี้ก็อาจจะหมดความหมายไป ซึ่งหากเป็นอย่างนั้นน่าจะกลับไปใช้คำว่า "ช่างวาดรูป" หรือ "ช่างเขียน" อย่างเดิมจะดีกว่า

ศิลปินน่าจะเป็นคนที่ทำงานศิลปะมาแล้วอย่างจริงจัง ด้วยระยะเวลาที่ยาวนาน ผลงานที่สร้างขึ้นก็มีคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับของผู้คนในวงการ และได้มีส่วนที่เป็นประโยชน์แก่สังคมโดยส่วนรวมด้วย

คุณสมพงษ์ อดุลย์สารพันธ์ คือจิตรกรที่เขียนรูปมานานกว่า 20 ปี ผู้ที่เพิ่งจะสนใจในวงการศิลปะอาจจะไม่เคยได้ยินชื่อเสียงของเขา แต่สังคมศิลปินเมื่อ 10 กว่าปีที่ผ่านมานี้จะต้องรู้จักชื่อ สมพงษ์ อดุลย์สารพันธ์ เขาเคยสร้างชื่อเสียงด้วยการผ่านเวทีประกวดศิลปะ ได้รับรางวัลมาแล้วบ่อยครั้ง แต่ปัจจุบันเขาได้เจริญวุฒิภาวะด้วยการก้าวผ่านการแข่งขันศิลปะในระดับนั้นไปแล้ว เขาแข่งขันกับตนเองด้วยการเขียนรูปอยู่ตลอดเวลา และให้เวลากับอาชีพที่เลี้ยงตนเอง ด้วยการเป็นช่างภาพบ้าง ด้วยการทำหนังสือ และด้วยการเขียนคอลัมน์ศิลปะลงในนิตยสารสตรี ช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมานี้ เกือบจะไม่มีภาพเขียนของเขาปรากฏอยู่ตามห้องนิทรรศการ นับเป็นการเก็บตัวครั้งสำคัญ เพื่อการทำงานอย่างจริงจังมาสู่นิทรรศการเดี่ยวในครั้งนี้

ด้วยความรักในศิลปะ ด้วยความบริสุทธิ์ใจและความจริงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ อีกทั้งลักษณะเฉพาะตัวของจินตนาการอันพิลึกพิลั่น ทำให้ผู้ดูได้มีโอกาสสัมผัสกับงานจิตรกรรมที่มีสาระมีคุณภาพถึงขั้นระดับที่เรียกว่าเป็น "ศิลปิน" อีกครั้งหนึ่ง

Rama IX Art Museum Foundation

เรายังหวังว่าในอนาคตคุณสมพงษ์จะได้เกิดการ และนำงานศิลปะที่ซ่อนไว้มาให้ใช้ดูกันอีกในโอกาสต่อ ๆ ไป

(อาจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร)

ชื่องาน	:	กำเนิดชีวิต	Technique	:	Pen on paper
Title	:	Beginning of Life	Size	:	27 x 39 cm.
			Year	:	1969

ชื่องาน : ชีวิต
Title : Life

Technique : Pen on paper
Size : 55 x 36 cm.
Year : 1969

Art Museum Foundation

ชื่องาน : พระอาทิตย์สีคราม
Title : The Blue Sun

Technique : Pen on paper
Size : 90 x 60 cm.
Year : 1971

ชื่อภาพ : นก
Title : Bird
Technique : Crayon
Size : 39 x 34 cm.
Year : 1971

Rama Art Museum Foundation

ชื่อภาพ : คน
Title : Man
Technique : Crayon
Size : 50 x 50 cm.
Year : 1970

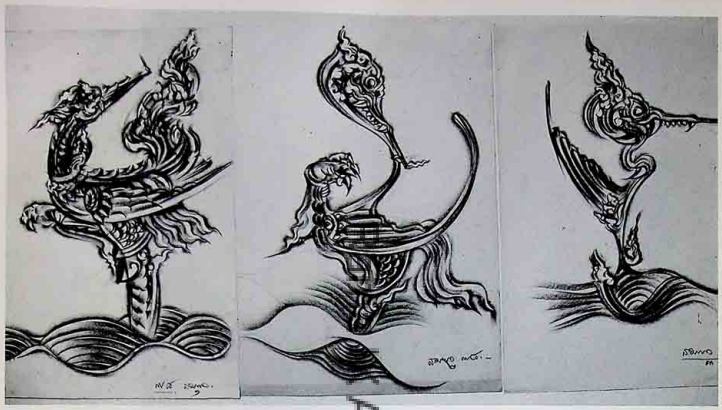

ชื่องาน : จินตนาการจากภาพไทย
Title : Imagination from Thai Painting

Technique : Crayon
Size : 54 x 32 cm.
Year : 1978

Art Museum Foundation

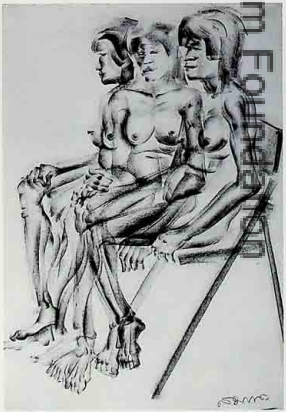

ชื่องาน : ผู้หญิง
Title : Women

Technique : Crayon
Size : 35 x 53 cm.
Year : 1977

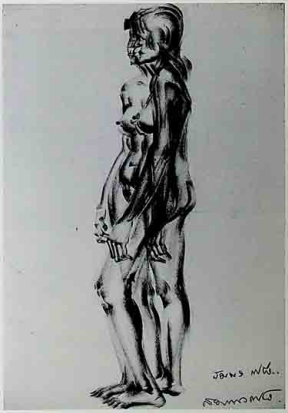

ชื่องาน : ผู้หญิง
Title : Women

Technique : Crayon
Size : 35 x 53 cm.
Year : 1977

ชื่องาน : ผู้ชาย
Title : Men

Technique : Crayon
Size : 35 x 53 cm.
Year : 1977

Rama Art Museum Foundation

ชื่องาน : ผู้หญิง
Title : Women

Technique : Crayon
Size : 35 x 53 cm.
Year : 1979

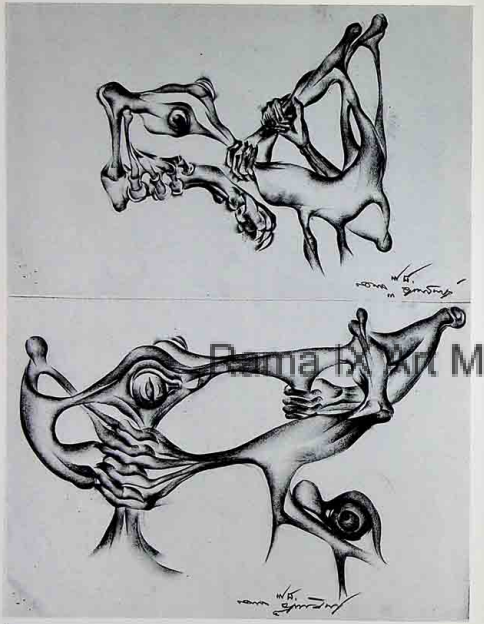

ชื่องาน : จินตนาการจากคน
Title : Imagination from Man
Technique : Crayon
Size : 28 x 45 cm.
Year : 1978

Rama IX Art Museum Foundation

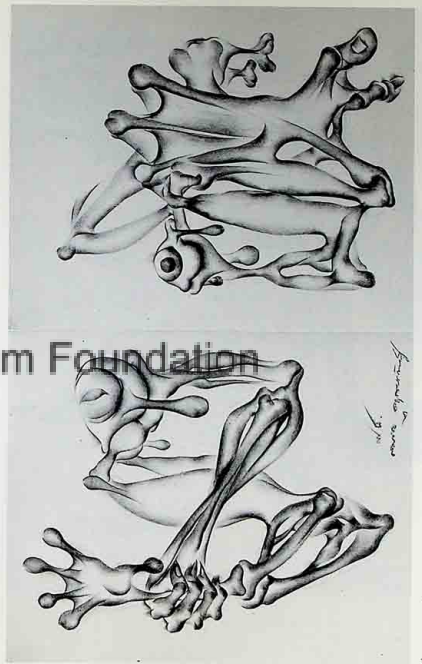

ชื่องาน : จินตนาการจากคน
Title : Imagination from Man
Technique : Crayon
Size : 28 x 45 cm.
Year : 1978